

Sygn. akt IX Pz 13/14

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2014r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych – Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku Wydział IX Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

na posiedzeniu niejawnym

Przewodniczący: SSO Maria Konieczna

Sędziowie: ./.

Protokolant: asystent sędziego Katarzyna Bienek

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2014r. w Rybniku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. W. (W.)

przeciwko (...) Sp. z o.o. w J.

o przywrócenie do pracy i zapłatę

na skutek zażalenia powoda J. W. na postanowienia Sądu Rejonowego

w Jastrzębiu Zdroju Wydziału IV Pracy z dnia 5 sierpnia 2014r.

sygn. akt IVP 18/14

p o s t a n a w i a:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, iż zwolnić powoda J. W. od opłaty sądowej w kwocie 4.500,00 zł (cztery tysiące pięćset złotych 00/100)

Sędzia

SSO Maria Konieczna

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 05.08.2014r. Sąd Rejonowy w Jastrzębiu Zdroju Wydział IV Pracy oddalił wniosek powoda J. W. o zwolnienie od opłaty sądowej.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd ten podał, iż ustalił i zważył, co następuje.

Powód w dniu 12.06.2014r. złożył wniosek o zwolnienie od opłaty sądowej z uwagi na trudną sytuację materialną wskazując w oświadczeniu, iż: otrzymuje miesięczne dochody w postaci zasiłku dla bezrobotnych w kwocie 816,00 zł, pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z żoną i synem, posiada samochód o wartości około 20.000,00 zł, oszczędności w kwocie 10.000,00 zł oraz 60 akcji pracowniczych (...) S.A., jest właścicielem domu jednorodzinnego o powierzchni 170 m2 położonego na działce (...)m2. Odnośnie ponoszonych wydatków powód podał, iż na opłaty

wydaje: za telefon i Internet - 150,00 zł miesięcznie, za wodę i ścieki – 150,00 zł miesięcznie, za energię elektryczną – 430,00 zł za dwa miesiące, za gaz średnio 600,00 zł miesięcznie, za podatek

od nieruchomości – 150,00 zł raz na kwartał, ponosi też koszty leczenia w kwocie około

200,00 zł na miesiąc.

Zgodnie z uregulowaniem art.102 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Skarb Państwa może wyłożyć środki pieniężne za obywatela tylko w wyjątkowych sytuacjach, gdy zachodzi potrzeba ochrony jego praw, a z przedstawionych przez niego okoliczności wynika, iż wskutek braku środków pieniężnych nie będzie mógł on bronić swoich praw na drodze sądowej, co stanowiłoby ograniczenie praw dla najuboższych obywateli, przy czym osoba taka winna wykazać, iż nawet przy zachowaniu należytej staranności w prowadzeniu swoich praw, nie byłaby w stanie zebrać wymaganych środków

w celu pokrycia kosztów sądowych.

Na obecnym etapie postępowania powód zobowiązany jest do uiszczenia opłaty sądowej w kwocie 4.500,00 zł i uiszczenie takiej kwoty nie stanowi dla niego uszczerbku utrzymania koniecznego, gdy:

- mając świadomość konieczności wszczęcia postępowania sądowego powód mógł poczynić konieczne oszczędności, gdy jego zarobki w wysokości 7.500,00 zł brutto przewyższały dwukrotnie średnie zarobki w kraju, a powód miał na utrzymaniu trzyposobową rodzinę,

- powód posiada oszczędności w kwocie 10.000,00 zł, samochód i akcje, stać go na utrzymanie samochodu, dużego domu, który zamieszkują tylko trzy osoby – przez porównanie standardu zamieszkania powoda i przeciętnego standardu i powierzchni mieszkalnej innych współobywateli (około 25 m²) sytuacja majątkowa powoda prezentuje się nader korzystnie.

Zatem przy poczynieniu należytych oszczędności w swoich dochodach lub przy uszczupleniu majątku, powód byłby w stanie bez uszczerbku dla utrzymania koniecznego ponieść ciężar kosztów postępowania dodatkowo, gdy powód, mimo iż pozostaje bez pracy, posiada możliwości zarobkowe, jest osobą zdolną do pracy, posiadającą wysokie specjalistyczne wykształcenie techniczne i stąd mógłby podjąć zatrudnienie, nawet jeżeli nie będzie ono na tak korzystnych warunkach jak u dotychczasowego pracodawcy.

W zażaleniu na postanowienie powód wniósł o zwolnienie go z opłaty sądowej

ze względu na trudną sytuację materialną wskazując, iż:

- jego obecny dochód stanowi jedynie zasiłek dla bezrobotnych w kwocie 678,00 zł (został zmniejszony po 3 miesiącach jego pobierania), a posiadane oszczędności posłużyły

do zaspokojenia podstawowych potrzeb rodziny, gdy na utrzymaniu ma żonę i syna, który kontynuuje naukę - dostał się na studia dzienne na Politechnice (...),

- będzie zmuszony wystąpić o zasiłek rodzinny, zwolnienie z opłaty abonamentowej RTV

i o zasiłek okresowy,

- nie posiada środków na zapłacenie opłaty sądowej, co wykluczy go z postępowania,

- pozyskanie środków finansowych przez sprzedaż domu spowoduje, że nie będzie miał gdzie mieszkać, a sprzedaż samochodu znacznie pogorszy możliwość poszukiwania i uzyskania pracy, nadto sprzedaż taka nie jest możliwa natychmiastowo, co uniemożliwi zdobycie środków na opłatę sądową,

- nie poczynił stosownych oszczędności, gdy w trakcie zatrudnienia ponosił znaczne koszty dojazdu do pracy (około 90 km dziennie), tj. około 1.000,00 zł miesięcznie, dodatkowo

do końca kwietnia 2013r. mieszkała u niego i pozostawała na jego utrzymaniu córka

z wnuczką i zięciem, który pracował tylko dorywczo,

- wskutek gradobicia w dniu 10.06.2013r. doszło do zniszczenia dachu, rynien, wyłazów dachowych w budynku, w którym zamieszkuje i koszty usunięcia tych szkód (gdy same materiały, nie licząc robocizny kosztowały 10.000,00 zł) pochłonęły oszczędności, które posiadał,

- nie może pożyczyć pieniędzy, bo nie posiada zdolności kredytowej,

- wprawdzie dysponuje wysokim specjalistycznym wykształceniem, jednak mimo wysłania CV do kilku firm, przeglądania Internetu, ogłoszeń w prasie, wizyt w Powiatowym Urzędzie pracy (średnio co 4 tygodnie) nie znalazła się dla niego żadna oferta pracy odpowiadająca jego kwalifikacjom,

- żona powoda założyła w dniu 20.07.2014r. działalność gospodarczą polegającą na prowadzeniu nadzoru budowlanego w zakresie budowy dróg i ulic, lecz dotychczas nie uzyskała żadnych zleceń na wykonywanie pracy, jest zobowiązana co miesiąc do płacenia składek emerytalnych i zdrowotnych – pozyskanie ewentualnych zleceń na nadzór jw. będzie możliwe dopiero w połowie 2015r., gdy przetargi i związane z nimi procedury odbywają się na początku roku, a roboty rozpoczynają się najwcześniej od wiosny.

Rozpoznając zażalenie Sądu Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powoda zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.102 ust.1 ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. z 2010r., Dz.U. Nr 90, poz.594 ze zm.), zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, z którego wynika, iż nie jest

w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego siebie i rodziny.

Regulacja art.102 ustawy o kosztach sądowych... stanowi odstępstwo od zasady ponoszenia przez strony kosztów postępowania w procesie wyrażonej w art.98 k.p.c. Instytucja ta ma charakter wyjątkowy, jest formą pomocy udzielanej przez państwo osobom najbardziej potrzebującym, aby w ten sposób pomóc im w sądowym dochodzeniu roszczeń. Zatem takie zwolnienie powinno mieć miejsce tylko w sytuacjach wyjątkowych, zasługujących na szczególne uwzględnienie, odnośnie osób dla których uiszczenie kosztów sądowych pozostaje poza zakresem ich możliwości majątkowych bądź wiązałoby się z naruszeniem środków

na zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych.

Dla oceny czy istnieją podstawy do takiego zwolnienia istotna jest analiza aktualnej sytuacji materialnej strony w odniesieniu do konkretnej kwoty, do której uiszczenia strona jest zobowiązana, a nie sytuacja, w jakiej strona mogłaby się znajdować gdyby w inny sposób gospodarowała finansami.

W ocenie Sądu Okręgowego w przypadku powoda spełnione zostały przesłanki uzasadniające zwolnienie go z opłaty sądowej w wysokości 4.500,00 zł, czego domagał się powód. Za takim przyjęciem przemawia aktualna sytuacja majątkowa powoda wynikająca

z przedłożonego przez niego oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, gdy jedynym źródłem dochodu powoda jest zasiłek dla bezrobotnych, obecnie

w kwocie niespełna 700,00 zł, a powód ma na utrzymaniu jeszcze dwie osoby, które nie posiadają własnych dochodów, a to żonę i uczącego się syna. Należy zauważyć, że kwota tego zasiłku nie pokrywa nawet wykazanych w oświadczeniu opłat za media i za lekarstwa, które miesięcznie wynoszą około 1.300,00 zł, nie mówiąc już o innych niezbędnych kosztach takich jak koszty wyżywienia rodziny, ubrania, nauki syna itp. Stąd wiarygodne są wyjaśnienia powoda zawarte w zażaleniu na zaskarżone postanowienie, że w takiej sytuacji faktycznej uprzednio wykazane oszczędności był zmuszony spożytkować na zaspokojenie podstawowych potrzeb rodziny.

Zaznaczyć należy, iż zdaniem Sądu Okręgowego nie jest możliwe sugerowane przez Sąd Rejonowy uszczuplenie majątku powoda celem uiszczenia przedmiotowej opłaty w takim terminie, który pozwoliłby na dochowanie przez powoda terminu do wniesienia tej opłaty

i tym samym dochodzenie swoich roszczeń na drodze postępowania sądowego.

Niezależnie od powyższego Sąd Okręgowy uznał, iż przekonywujące są wyjaśnienia powoda zawarte w zażaleniu, iż nie był on w stanie poczynić odpowiednich oszczędności na poczet przyszłego procesu, mimo iż osiągał stosunkowo wysokie dochody, gdy ponosił miesięcznie dość duże koszty dojazdu do pracy (1.000,00 zł), do kwietnia ubiegłego roku dodatkowo miał na utrzymaniu rodzinę córki, zmuszony był też poczynić znaczne wydatki

w związku z uszkodzeniami domu po gradobiciu.

W konsekwencji takiego stanowiska, kierując się uregulowaniami prawnymi powołanymi na wstępie rozważań Sąd Okręgowy z mocy art.397§2 k.p.c. w związku

z art.386 § 1 k.p.c. postanowił jak w sentencji orzeczenia.

Sędzia

SSO Maria Konieczna